

บุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ วิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย

Antecedents Influencing Competitiveness of Startup Entrepreneurs in Thailand

Received: September 04, 2023

Revised: October 27, 2023

Accepted: November 27, 2023

รมณีย์ ยิ่งยง¹, วงศ์ธีรา สุวรรณิน², และวิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย³

Rommanee Yingyong, Wongtheera Suvannin,

and Wisit Rittiboonchai

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย และ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของบุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เกี่ยวกับบุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น จำนวน 274 ราย ใช้การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการประมวลผล ประกอบไปด้วย ร้อยละ ความถี่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และเชิงยืนยัน จากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน พบปัจจัยสำคัญจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ความสามารถในการปรับตัว การแบ่งปันความรู้ ความสามารถทางนวัตกรรม และความสามารถในการแข่งขัน โดยนำปัจจัยดังกล่าวมาตรวจสอบอิทธิพลเชิงสาเหตุกับความสามารถในการแข่งขัน หลังจากการปรับรูปแบบดังกล่าวทำให้โมเดลสมมุติฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น จำนวน 5 ราย ผลการวิจัยพบว่า มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ กล่าวคือ คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการปรับตัว 2) คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพล

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University;

Email: rommaneeyingyong@gmail.com

² สาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง; Department of International Business,

Faculty of Business Administration, Ramkhamhaeng University; Email: nok1997@hotmail.com

³ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; Faculty of Management Science, Nakhon Pathom Rajaphat

University; Email: wisitson@npru.ac.th

ทางตรงต่อการแบ่งปันความรู้ 3) ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อการแบ่งปันความรู้ 4) ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถทางนวัตกรรม 5) การแบ่งปันความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขัน 6) ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขัน ยกเว้น 7) คุณลักษณะของผู้ประกอบการไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถทางนวัตกรรม อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการของแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป

คำสำคัญ: ผู้ประกอบการ วิสาหกิจเริ่มต้น คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ความสามารถในการแข่งขัน

ABSTRACT

In this research investigation, the researchers examine 1) the factors influencing the competitiveness of startup entrepreneurs in Thailand; and investigate 2) the consistency of the antecedents influencing the competitiveness of the startup entrepreneurs under study with the empirical data concerning antecedents influencing competitiveness of the startup entrepreneurs under investigation.

Data were collected from 274 startup entrepreneurs using the technique of purposive sampling. The statistics for data processing consisted of percentage and frequency. The techniques of exploratory factor analysis and confirmatory factor analysis were also employed. Findings showed that five factors influencing competitiveness were the characteristics of the entrepreneurs; adaptability; knowledge sharing; innovativeness; and competitiveness. All these factors were inspected for causal influence and competitiveness. After being adjusted, the hypothesis model developed by the researchers exhibited consistency with the empirical data. In the qualitative research, the technique of in-depth interview was used on five startup entrepreneurs. Findings showed consistency with findings from the quantitative research in the following manner. 1) The characteristics of the entrepreneurs exhibited direct influence on adaptability. 2) The characteristics of the entrepreneurs exhibited direct influence on knowledge sharing. 3) Adaptability exhibited direct influence on knowledge sharing. 4) Adaptability exhibited direct influence on innovativeness. 5) Knowledge sharing exhibited direct influence on competitiveness. 6) Innovativeness exhibited

direct influence on competitiveness. 7) The characteristics of the entrepreneurs did not exhibit direct influence on innovativeness. This may be due to the differences in the characteristics of each entrepreneur.

Keywords: Entrepreneur, Start Up, Entrepreneurial Orientation, Competitiveness

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 และท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้สร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับผู้ประกอบการกลายเป็นวิถีใหม่ (New Normal) ที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมใหม่ของผู้ประกอบการ รวมถึงความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป ภาวะวิกฤตนี้ส่งสัญญาณอย่างชัดเจนว่า หลังจากนี้วิสาหกิจเริ่มต้นจะต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่ ต้องพัฒนาตัวเองให้รองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การแข่งขันทางธุรกิจรูปแบบใหม่ (Katalyst, n.d.)

นอกจากนี้แล้วการเข้ามาของเทคโนโลยียังทำให้หลายภาคธุรกิจมีกระบวนการทำงานที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการขนาดเล็กหรือวิสาหกิจเริ่มต้น สามารถจะนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ได้ และทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารได้มากยิ่งขึ้น จากเหตุการณ์ข้างต้นทำให้เกิดธุรกิจที่เรียกว่า วิสาหกิจเริ่มต้น ซึ่งเป็นแนวคิดการสร้างธุรกิจรูปแบบใหม่จากผู้ประกอบการที่ต้องการความอยู่รอดจากการเริ่มต้นธุรกิจด้วยเงินทุนที่ไม่มากนักแต่สามารถสร้างผลกำไรได้ ดังนั้นวิสาหกิจเริ่มต้นถือเป็นวิสาหกิจกลุ่มใหม่ที่มีประสิทธิภาพและศักยภาพในการเติบโตอย่างก้าวกระโดด ผู้ประกอบการกลุ่มนี้สามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ เพื่อสร้างธุรกิจให้เติบโตได้อย่างรวดเร็ว และยังเป็นวิสาหกิจแห่งอนาคตที่เป็นอีกกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย (เกศรา มัญชุศรี, 2560)

จากการศึกษาข้อเท็จจริง ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาบุปผาปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย ในด้านความเป็นผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการตอบสนองลูกค้าเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาถึงบุปผาปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ในประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ ข้อดี ข้อด้อยของภาพรวมของวิสาหกิจของไทย และเพื่อเป็นการศึกษาถึงรูปแบบและลักษณะของความสามารถในการแข่งขันที่จะมีความเหมาะสมต่อวิสาหกิจเริ่มต้น เนื่องจากความสามารถในการแข่งขันของแต่ละธุรกิจอุตสาหกรรมย่อมจะแตกต่างกันออกไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของบุพปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) คือ ธุรกิจเกิดใหม่ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ในรูปแบบธุรกิจ สามารถทำซ้ำ (Repeatable) และขยายตลาดได้โดยง่าย (Scalable) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและเติบโตอย่างก้าวกระโดด (Growth) เป็นการดำเนินธุรกิจที่มุ่งเน้นการสร้างโมเดลทางธุรกิจที่สามารถทำซ้ำ เข้าใจง่าย และใช้เทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการและนวัตกรรมที่ไม่เหมือนใคร (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, n.d.)

คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation: EO) ความเป็นผู้ประกอบการขององค์กรถือเป็นลักษณะสำคัญของความสามารถในการแข่งขันในปัจจุบัน (Rhee, Park, & Lee, 2010) คุณลักษณะของผู้ประกอบการ หมายถึง ลักษณะที่เป็นสิ่งเฉพาะบุคคล ประกอบไปด้วยสิ่งที่เป็นพื้นฐานของบุคลิกลักษณะ สภาพะด้านอารมณ์และจิตใจ ความต้องการ และค่านิยม โดยผู้ประกอบการที่ดีควรมีคุณลักษณะคือ มีความต้องการความสำเร็จ มีความรับผิดชอบ ยอมรับความเสี่ยงได้ มีความยืดหยุ่น มีความอดทน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความรู้ และมีประสบการณ์

ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability: AD) ความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการมีความสำคัญอย่างมากในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของความคาดหวังในตลาดหรือความคาดหวังของผู้บริโภค ดังนั้น องค์กรที่มีความสามารถในการปรับตัว จะสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Eshima & Anderson, 2017) หากองค์กรมุ่งเน้นพฤติกรรมผู้ประกอบการร่วมกับการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวได้ดี จะส่งผลให้สามารถสร้างคุณค่าร่วมเพื่อตอบสนองตลาดได้ดียิ่งขึ้น ในการศึกษาของ Adomako (2018) และ Eshima and Anderson (2017) ที่พบว่า ความสามารถในการปรับตัวส่งผลอย่างชัดเจนกับผลประกอบการและการเติบโตขององค์กร ซึ่งในการศึกษานี้ยังพบอิทธิพลย้อนกลับของการเติบโตขององค์กรที่มีผลต่อความสามารถในการปรับตัวด้วย

การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing: KS) หมายถึง ข้อมูล ทักษะ หรือ ความเชี่ยวชาญ ระหว่างบุคคล เพื่อน ครอบครัว ชุมชน หรือ องค์กร โดยความรู้ที่นั้นอาจอยู่ในรูปทั้ง ความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge)

เช่น ประสบการณ์ ความหยั่งรู้ส่วนบุคคล ความเชี่ยวชาญ และ ความรู้ภายนอก (Explicit Knowledge) เช่น ขั้นตอนที่มีความชัดเจน หรืออยู่ในรูปเอกสาร (เนตรวิฑูรย์ บุญนา, 2564)

ความสามารถทางนวัตกรรม (Innovativeness: IN) ความสามารถทางนวัตกรรมถือเป็นลักษณะที่สำคัญอย่างมากต่อความมีนวัตกรรมขององค์กร (Calantone, Cavusgil, & Zhao, 2002) โดยการศึกษาต่าง ๆ พบว่า ความสามารถทางนวัตกรรมประกอบไปด้วย ความสามารถในการสร้างแนวคิดใหม่ การค้นหาวิธีการใหม่ในการปฏิบัติงาน การจัดการที่พยายามค้นหาแนวคิดใหม่ ๆ แนวคิดใหม่ที่เกิดขึ้นในองค์กรเพื่อการแก้ไขปัญหาและการเข้าสู่ตลาดใหม่ (Rhee et al., 2010; Tsai & Yang, 2013) ดังนั้น องค์กรนวัตกรรมจะพยายามสร้างแนวคิดใหม่ โครงสร้างใหม่ รวมถึงผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ที่ดีและองค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน (Robbins & Coulter, 2016)

ความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness: CO) เป็นสิ่งที่ธุรกิจหรือกิจการที่มีเหนือกว่าผู้อื่น ซึ่งความสามารถหรือความได้เปรียบนี้อาจอยู่ในรูปของขีดความสามารถ ซึ่งกิจการสามารถทำได้ในขณะที่กิจการอื่นไม่สามารถทำได้ หรือกิจการสามารถทำได้ดีกว่ากิจการอื่น เช่น กิจการสามารถสร้างความแตกต่างในสินค้าหรือบริการได้อย่างต่อเนื่อง หรือมีนวัตกรรมสินค้าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือสามารถทำให้ต้นทุนต่ำกว่าคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกันได้ เป็นต้น การสร้างความสามารถในการแข่งขันสามารถทำได้โดยการสร้างความแตกต่างในสินค้า มุ่งลดต้นทุน มุ่งเน้นตลาดเป้าหมายโดยเฉพาะ หรือการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ความสามารถในการแข่งขันจึงหมายถึงความได้เปรียบทางการแข่งขันที่สามารถสร้างมาได้ด้วยกลไกทางการแข่งขัน หรือกลยุทธ์ระดับธุรกิจไปใช้แข่งขันกับกิจการอื่น (Hill & Jones, 1998; นิติยา สุภาภรณ์, 2564; สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์, 2553)

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานในการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

H1: คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (EO) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัว (AD)

H2: คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (EO) มีอิทธิพลต่อการแบ่งปันความรู้ (KS)

H3: คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (EO) มีอิทธิพลต่อความสามารถทางนวัตกรรม (IN)

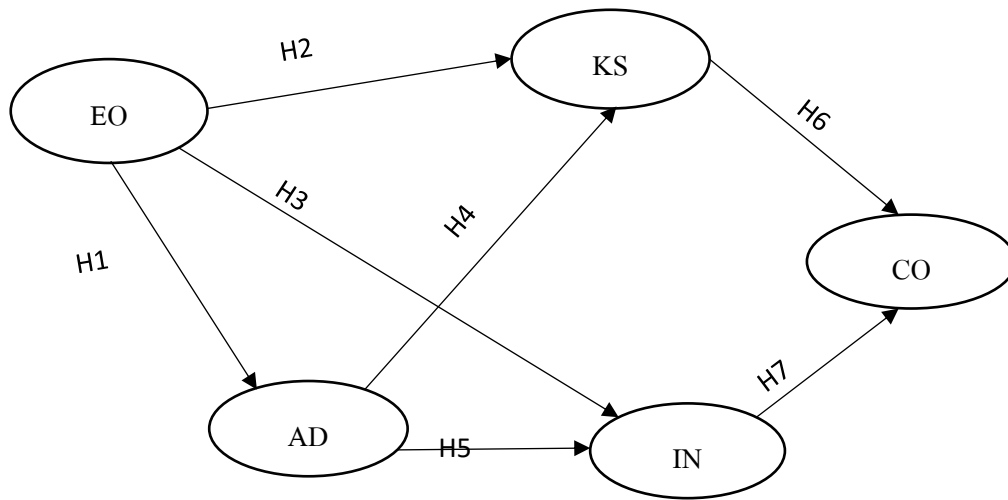
H4: ความสามารถในการปรับตัว (AD) มีอิทธิพลต่อการแบ่งปันความรู้ (KS)

H5: ความสามารถในการปรับตัว (AD) มีอิทธิพลต่อความสามารถทางนวัตกรรม (IN)

H6: การแบ่งปันความรู้ (KS) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน (CO)

H7: ความสามารถทางนวัตกรรม (IN) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขัน (CO)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. การดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ โดยคำนวณจากขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ควรมีขนาด 10-20 เท่าของจำนวนค่าพารามิเตอร์ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2556) ซึ่งค่าพารามิเตอร์ของงานวิจัยนี้มีจำนวน 28 ค่า จึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่จำนวน 280 ราย ได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.86

1.2) การสร้างแบบสอบถามเป็นประเภทคำถามปลายปิด มี 7 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 คือคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklists) และสามารถเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ส่วนที่ 2 คือคำถามกลุ่มอุตสาหกรรมทั้ง 9 กลุ่มอุตสาหกรรม (สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, n.d.) ระยะเวลาการดำเนินงาน จำนวนพนักงาน ตำแหน่งงาน แหล่งที่มาของเงินทุน และรูปแบบของการทำธุรกิจ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนที่ 3 คือคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ จำนวน 15 ส่วนที่ 4 คือคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัว จำนวน 18 ข้อ ส่วนที่ 5 คือ คำถามเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้ จำนวน 12 ข้อ ส่วนที่ 6 คือ คำถามเกี่ยวกับความสามารถทางนวัตกรรม จำนวน 9 ข้อ ส่วนที่ 7 คือ คำถามเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขัน จำนวน 12 ข้อ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า

(Numerical Rating Scale) เป็นการวัดระดับความคิดเห็น โดยสร้างข้อคำถามจากนิยามศัพท์เป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามรูปแบบอันตรภาคชั้น ความกว้างของชั้นเท่ากับ 0.80 (บุญชม ศรีสะอาด, 2542)

1.3) การทดสอบเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม ทั้งนี้ ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงตรงโดยการทดสอบคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตามเทคนิคค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 - 1.00 การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถาม (Reliability) โดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 ตัวอย่าง และนำไปประมวลผลได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.73 ถึง 0.92 อยู่ในเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ (สุวิมล ติรภานันท์, 2556)

1.4) การรวบรวมข้อมูลและการจัดทำข้อมูล ส่งแบบสอบถามตามที่อยู่ของวิสาหกิจเริ่มต้นที่ยินดีตอบแบบสอบถาม และจัดทำข้อมูลกับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ บันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์

1.5) การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล รวมถึงสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของตัวแปรทั้งหมดในกรอบแนวคิดของการวิจัยนี้ และทำการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลระหว่างตัวแปร (Path Analysis)

1.6 ขอบเขตด้านเวลาการศึกษาใช้ระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2566

2. การดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้ประกอบการเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ วิธีแบบเจาะจง มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ตรงกับคุณลักษณะตามที่กำหนด จำนวน 5 คน (สุรพล พรมกุล, 2554)

2.2) เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งได้ออกแบบข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.3) การรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและบันทึกเทปพร้อมถอดข้อความ เรียบเรียง และตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม เดือนมิถุนายน 2566

2.4) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

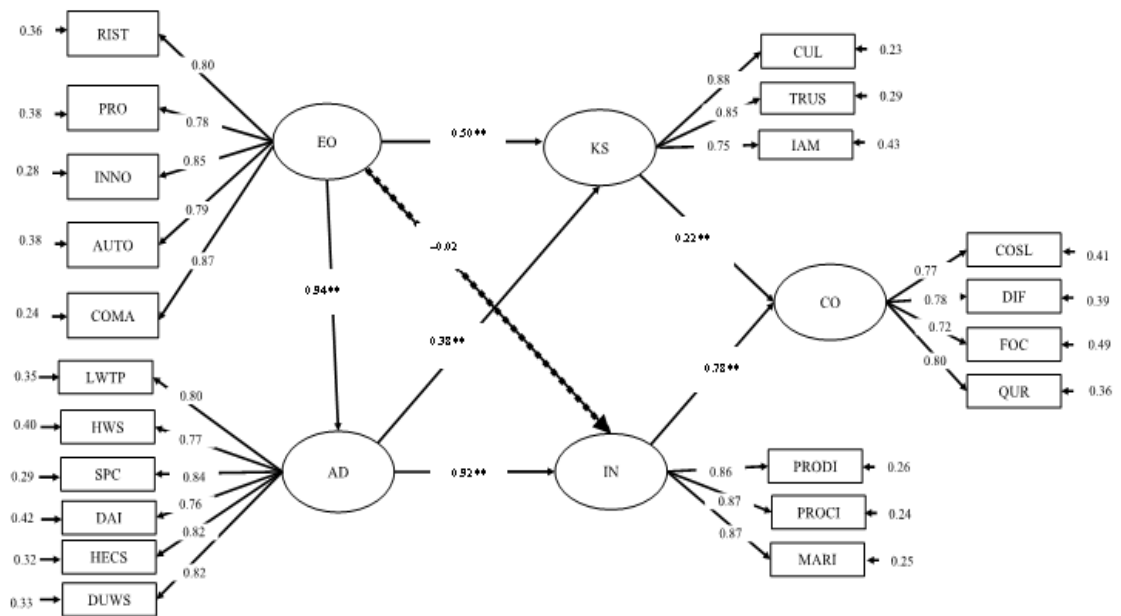
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.28 มีอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.32 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.23 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มการเกษตรและอาหาร (AgTech & Food Tech) คิดเป็นร้อยละ 25.55 ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจอยู่ในช่วง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.50 มีจำนวนพนักงานในธุรกิจไม่เกิน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.93 มีตำแหน่งเป็นผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 49.64 สำหรับแหล่งที่มาของเงินทุนส่วนใหญ่เป็นเงินทุนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 52.55 ในส่วนของรูปแบบของการทำธุรกิจมาจากการขายสินค้า คิดเป็นร้อยละ 58.39 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ พบว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการ มีค่าเฉลี่ยที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.56) การแบ่งปันความรู้ มีค่าเฉลี่ยที่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ ความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยที่ระดับสูง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.70) ความสามารถทางนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยที่ระดับสูง ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.68) และความสามารถในการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยที่ระดับสูง ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.60)

3. ผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบอิทธิพลเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย พบว่า ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 164.87 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 139 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างค่าสถิติไคสแควร์กับจำนวนองศาอิสระ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.18 ซึ่งต่ำกว่า 2.00 ค่า p value เท่ากับ 0.066 ซึ่งสูงกว่า 0.05 จึงมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่าโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.026 ต่ำกว่า 0.05 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (RMR) เท่ากับ 0.22 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.95 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) เท่ากับ 0.91 ดัชนีความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 มากกว่า 0.90 และค่าตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ 306.28 สูงกว่า 200 จากผลการวิเคราะห์แสดงว่า โมเดลสมการโครงสร้างที่ปรับแก้แล้วสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพ 1

chi-square = 164.87, $df = 139$, p value = 0.06626, RMSEA = 0.026

ภาพ 1 ค่าอิทธิพลระหว่างตัวแปรตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

ตาราง 1 คำนำนักริทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมระหว่างตัวแปรแฝงภายนอก

ตัวแปร	ตัวแปรเหตุ											
	EO			AD			KS			IN		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
ผล												
AD	0.94**	-	0.94**	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KS	0.50**	0.36**	0.86**	0.38**	-	0.38**	-	-	-	-	-	-
IN	-0.02	0.86**	0.84**	0.92**	-	0.92**	-	-	-	-	-	-
CO	-	0.85**	0.85**	-	0.79**	0.79**	0.22**	-	0.22**	0.78**	-	0.78**

$\chi^2 = 161.60$, $df = 139$, $\chi^2/df = 1.16$, p -value = 0.092, RMSEA = 0.026, CFI = 1.00, RMR = 0.033, GFI = 0.95, AGFI = 0.91, AD $R^2 = 0.89$, KS $R^2 = 0.73$, IN $R^2 = 0.71$, CO $R^2 = 0.71$

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม * $p < 0.05$ ($1.960 \leq t \text{ value} < 2.576$)

** $p < 0.01$ ($t \text{ value} \geq 2.576$)

จากตาราง 1 แสดงผลกระทบทางตรง (Direct Effect: DE) และทางอ้อม (Indirect Effect: IE) ของตัวแปรภายนอกที่ส่งผลไปยังตัวแปรภายใน และผลกระทบของตัวแปรภายในที่ส่งผลไปยังตัวแปรภายในด้วยกัน พร้อมทั้งคำนวณผลกระทบโดยรวม (Total Effect: TE) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมมีรายละเอียด ดังนี้

เมื่อพิจารณาผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการต่อความสามารถในการปรับตัว ได้รับผลกระทบทางตรงในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) เท่ากับ 0.94

เมื่อพิจารณาผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการต่อการแบ่งปันความรู้ ได้รับผลกระทบทางตรงในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.50 แต่เมื่อพิจารณาผลกระทบอิทธิพลเชิงสาเหตุทั้งผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับที่สูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง TE (Total Effect) เท่ากับ 0.86 เมื่อพิจารณาผลกระทบของความสามารถในการปรับตัวต่อการแบ่งปันความรู้ได้รับผลกระทบทางตรงในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) เท่ากับ 0.38

เมื่อพิจารณาผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการต่อความสามารถทางนวัตกรรม ได้รับผลกระทบทางตรงในระดับต่ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) เท่ากับ -0.02 แต่เมื่อพิจารณาผลกระทบอิทธิพลเชิงสาเหตุทั้งผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบโดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง TE (Total Effect) เท่ากับ 0.84

เมื่อพิจารณาผลกระทบของความสามารถในการปรับตัวต่อความสามารถทางนวัตกรรมได้รับผลกระทบทางตรงในระดับมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) เท่ากับ 0.92 เมื่อพิจารณาผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ประกอบการต่อความสามารถในการแข่งขันพบว่าผลกระทบอิทธิพลเชิงสาเหตุทั้งผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับที่สูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง TE (Total Effect) เท่ากับ 0.85

เมื่อพิจารณาผลกระทบของความสามารถในการปรับตัวต่อความสามารถในการแข่งขัน พบว่าผลกระทบอิทธิพลเชิงสาเหตุทั้งผลกระทบทางอ้อมและผลกระทบโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับที่สูงมาก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง TE (Total Effect) เท่ากับ 0.79 เมื่อพิจารณาผลกระทบของการแบ่งปันความรู้ต่อความสามารถในการแข่งขันได้รับผลกระทบทางตรงในระดับต่ำ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) เท่ากับ 0.22

เมื่อพิจารณาผลกระทบของความสามารถทางนวัตกรรมต่อความสามารถในการแข่งขันได้รับผลกระทบทางตรงในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) เท่ากับ 0.78

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น 5 คน เพื่อสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่อิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณตามกรอบแนวคิดการวิจัย

2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของนุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ยกเว้นปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการกับความสามารถทางนวัตกรรม อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป ผู้ประกอบการบางคนอาจมีความสามารถทางนวัตกรรมและสามารถนำไปปรับใช้ในธุรกิจของตนได้ แต่ในขณะที่ผู้ประกอบการบางคนไม่มีความสามารถทางนวัตกรรมหรือไม่สนใจเรื่องของนวัตกรรมเท่าที่ควร หรืออาจมีปัจจัยอื่น ๆ เช่น การใช้เทคโนโลยี การใช้การตลาดดิจิทัล การสร้างทีม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริหารคน หรือแม้แต่ทักษะหลัก ๆ ที่มันนั้นไม่แตกต่างกัน หรือแม้แต่ผู้ประกอบการบางคนอาจมีความเชี่ยวชาญพิเศษของแต่ละคนที่แตกต่างกันไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาตามกรอบแนวคิดวิจัยข้างต้น สามารถนำมาอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่อิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการปรับตัว ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝง ความสามารถในการปรับตัว มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.94 สอดคล้องกับการศึกษาของ วิไล พิงผล และวิโรจน์ เจริญลักษณ์ (2561) และ McKee, Varadarajan, and Pride (1989) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ประกอบการต้องสามารถตัดสินใจหรือรับผิดชอบแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีการปรับตัวและติดตาม

แนวโน้มความต้องการของลูกค้า และสามารถวิเคราะห์ความสามารถของคู่แข่ง สามารถนำกลยุทธ์ที่ดีกว่ามาใช้เท่านั้น เพราะความเป็นผู้ประกอบการ ถือเป็นหัวใจของธุรกิจ ลักษณะบุคลิกที่สำคัญของการเป็นผู้ประกอบการ คือความกล้าที่จะทำอะไรใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสให้เกิดความสำเร็จกับธุรกิจของตนเองให้มากที่สุด และให้อยู่รอดกับสถานการณ์ต่าง ๆ สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นมีความสามารถในการคิดแบบสร้างสรรค์ ในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง โดยมองว่าการปรับตัวและพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินธุรกิจในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีอิทธิพลทางตรงต่อการแบ่งปันความรู้ ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝงการแบ่งปันความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.50 สอดคล้องกับการศึกษาของ Hormiga, Saá-Pérez, Díaz-Díaz, Ballesteros-Rodríguez and Aguiar-Díaz (2016) และ Al-Mamary and Alshallaqi (2022) ที่กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลทางตรงต่อการแบ่งปันความรู้ เนื่องจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการมีผลต่อการแบ่งปันความรู้ของบุคคลในองค์กรหรือในธุรกิจ มีความสัมพันธ์กับความเชื่อใจ สิ่งจูงใจและแรงจูงใจของแต่ละบุคคล ทั้งยังขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมองค์กรและทัศนคติของพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ ดังนั้น ถ้าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการแบ่งปันความรู้ และส่งเสริมให้เกิดการแบ่งปันความรู้ จะสามารถทำให้องค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ ยิ่งมีการแบ่งปันความรู้ภายในมากขึ้นเท่าไร คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการยิ่งเข้มแข็งมากขึ้นเท่านั้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 คุณลักษณะของผู้ประกอบการไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถทางนวัตกรรม ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงคุณลักษณะของผู้ประกอบการไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝงความสามารถทางนวัตกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ -0.02 สอดคล้องกับการศึกษาของ Ardito and Petruzzelli (2017) และ Denicolai, Ramirez, and Tidd (2016) ที่กล่าวไว้ว่า เนื่องจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการแต่ละคน จึงมีอิทธิพลแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล บางคนอาจมีความสามารถทางนวัตกรรมและสามารถนำไปปรับใช้ในธุรกิจของตนได้ ในขณะที่ผู้ประกอบการบางคนอาจจะไม่มีความสามารถดังกล่าวหรืออาจไม่สนใจเรื่องนวัตกรรมเท่าไร หรืออาจเป็นไปได้ว่ามีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการบางท่านมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการที่ต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อการแบ่งปันความรู้ ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงความสามารถในการ

ปรับตัวส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝงการแบ่งปันความรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.38 สอดคล้องกับการศึกษาของ Shahzad, Zia, Syed, and Bajwa, (2013) และ Zaleśna (2015) ที่กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลต่อการแบ่งปันความรู้ เพราะโอกาสทางธุรกิจสามารถเกิดขึ้นใหม่ได้เสมอ องค์กรหรือธุรกิจควรต้องมีการเตรียมความพร้อมอยู่เสมอ ความสามารถในการปรับตัวขององค์กรหรือธุรกิจก็เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะใช้ประโยชน์จากโอกาสเหล่านั้นได้ และเมื่อองค์กรหรือธุรกิจใดมีความสามารถในการปรับตัว โดยเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็วในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลให้องค์กรหรือธุรกิจนั้นสามารถสร้างความสามารถในการแข่งขันได้เพราะเป็นสิ่งที่ทุกองค์กรหรือธุรกิจต่างต้องการ จากการที่ภาวะแวดล้อมในการแข่งขันทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการแบ่งปันความรู้เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของการจัดการความรู้ เพราะถ้าหากองค์กรหรือธุรกิจมีการจัดการการแบ่งปันความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จตามไปด้วย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 5 ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถทางนวัตกรรม ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงความสามารถในการปรับตัวส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝงความสามารถทางนวัตกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.92 สอดคล้องกับการศึกษาของ Akgün, Keskin, and Byrne (2012) และ Yusof and Abu-Jarad (2011) ที่กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการปรับตัวมีอิทธิพลต่อความสามารถทางนวัตกรรม ยิ่งองค์กรมีการปรับตัวได้เร็วเท่าไร ยิ่งทำให้องค์กรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้เร็วขึ้นเท่านั้น เพราะฉะนั้นแล้วการปรับตัวถือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้องค์กรหรือธุรกิจสร้างนวัตกรรมขึ้นมา เพื่อทำให้องค์กรหรือธุรกิจเกิดความสามารถในการแข่งขันภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือมีการแข่งขันกันสูง

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 6 การแบ่งปันความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขัน ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงการแบ่งปันความรู้ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝงความสามารถในการแข่งขัน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.22 สอดคล้องกับการศึกษาของ Appel-Meulenbroek, Weggeman, and Torkkeli (2018) และ Ayodele, Oladokun, and Gbadegsin (2016) ที่กล่าวไว้ว่า การแบ่งปันความรู้ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการความรู้ และเป็นพื้นฐานในการกระจายความรู้ให้เกิดภายในองค์กร ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญระหว่างกันและกัน ดังนั้นการแบ่งปันความรู้จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาขององค์กรหรือธุรกิจ เพราะการปฏิบัติงานเมื่อมีเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ใหม่ ความรู้ที่แต่ละคนสร้างขึ้นผ่านการทำงานภายในองค์กร จะช่วย

เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันขององค์กร และจะนำไปสู่ความก้าวหน้าในการปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการ และการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 ความสามารถทางนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถในการแข่งขัน ผลการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า เส้นอิทธิพลเชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงความสามารถทางนวัตกรรมส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปยังตัวแปรแฝงความสามารถในการแข่งขัน มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.78 สอดคล้องกับการศึกษาของ Hana (2013) Gyemang and Emeagwali (2020) และ Tutar, Nart, and Bingöl (2015) ที่กล่าวว่า ความสามารถทางนวัตกรรมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถขององค์กรที่จะคิดค้นสิ่งใหม่ ความสามารถทางนวัตกรรมจึงเปรียบเสมือนกลยุทธ์ขององค์กร ใช้เพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน นอกจากนั้นแล้ว องค์กรจำเป็นต้องมีความสามารถทางนวัตกรรมตลอดเวลา เนื่องจากความสามารถทางนวัตกรรมเป็นหนึ่งในแนวทางเชิงกลยุทธ์ที่สำคัญสำหรับองค์กรที่จะบรรลุความสำเร็จในระยะยาว ความสามารถทางนวัตกรรมจะช่วยให้องค์กรหรือธุรกิจสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้น โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้น โดยที่ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวนี้จะมีคุณภาพและความสามารถที่สูงขึ้น ทำให้องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขันกับธุรกิจอื่น

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของนุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า

จากการศึกษาปัจจัยที่อิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทย พบว่ามีแนวคิดสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณตามกรอบแนวคิดการวิจัย แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างบางประเด็น ในส่วนของคุณลักษณะของผู้ประกอบการ กับความสามารถทางนวัตกรรม ซึ่งในการวิจัยเชิงปริมาณ คุณลักษณะของผู้ประกอบการไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสามารถทางนวัตกรรม อาจเนื่องมาจากคุณลักษณะของผู้ประกอบการแต่ละคนแตกต่างกันไป ความสามารถทางนวัตกรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะผู้ประกอบการเท่านั้น แต่อาจเกิดมาจากการรวมกันของหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร และสภาวะทางธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้

1. รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนในการค้นหา สรรหา หรือคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านเทคโนโลยี เพื่อเข้ามาช่วยในการพัฒนาเทคโนโลยี อันจะทำให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้วิสาหกิจเริ่มต้นสามารถเติบโตได้อย่างแข็งแกร่ง และยั่งยืน
2. ควรจัดตั้งหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารธุรกิจ และ/หรือ หน่วยงานเอกชนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินวิสาหกิจเริ่มต้น เพื่อดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ที่สนใจประกอบกิจการ รวมถึงนักลงทุนที่สนใจดำเนินวิสาหกิจเริ่มต้น
3. หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจเริ่มต้น ควรมีศูนย์การเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำวิสาหกิจเริ่มต้นที่ประสบความสำเร็จทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หรืออาจจะมีโมเดลต้นแบบจากวิสาหกิจเริ่มต้นต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ เพื่อสร้างให้เป็นพื้นที่การแบ่งปันความรู้ (Knowledge Sharing) และ การสร้างชุมชน (Community Building)
4. ควรจัดอบรมสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น ในการเพิ่มความรู้และทักษะที่มีอยู่ และพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวโน้มและนวัตกรรมใหม่ ๆ และเพิ่มการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาและเสริมสร้างธุรกิจ เช่น การตลาดออนไลน์ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในงานวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น โดยเป็นการศึกษาในภาพกว้าง และพบว่ามุมมองของผู้ประกอบการแต่ละกลุ่มต่างกัน ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไป ควรเลือกกลุ่มของวิสาหกิจเริ่มต้นเฉพาะด้าน หรือ แบ่งแยกประเภทเป็นการศึกษาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นเพื่อให้เห็นมุมมองของความเป็นผู้ประกอบการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจเริ่มต้นว่าต้องทำอย่างไรจึงจะสร้างความยั่งยืนได้ เพราะเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญในการดำเนินการ จะทำให้การพัฒนาของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2556). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เกศรา มัญชุศรี. (2560). *SET Your Startup Business Guide*. กรุงเทพมหานคร: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- นิตยา สุภาภรณ์. (2564). ความสามารถและความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนนทบุรี. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 7(2), 43-52.
- เนตรวิดา บุนนาค. (2564). Knowledge Sharing – การแบ่งปันความรู้. สืบค้นจาก <https://www.sdgmove.com/2021/09/02/sdg-vocab-55-knowledge-sharing/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยา.
- วิไล พึ่งผล และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. (2561). คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจสตาร์ทอัพ. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(2), 303-318.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (n.d.). สตาร์ทอัพ/สมาร์ตเอสเอ็มอี/กิจการเพื่อสังคม. สืบค้นจาก <https://www.nia.or.th/segment/startup-social-enterprise>.
- สมชาย ภคภาสนวิวัฒน์. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- สุรพล พรหมกุล. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- สุวิมล ทิรภานนท์. (2556). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Adomako, S. (2018). The moderating effects of adaptive and intellectual resource capabilities on the relationship between entrepreneurial orientation and financial performance. *International Journal of Innovation Management*, 22(3), 1-35.
- Al-Mamary, Y. H. S., & Alshallaqi, M. (2022). Impact of autonomy, innovativeness, risk-taking, proactiveness, and competitive aggressiveness on students' intention to start a new venture. *Journal of Innovation & Knowledge*, 7(4), 1-10.
- Akgün, A. E., Keskin, H., & Byrne, J. (2012). Antecedents and contingent effects of organizational adaptive capability on firm product innovativeness. *Journal of Product Innovation Management*, 29(S1), 171-189.

- Appel-Meulenbroek, R., Weggeman, M., & Torkkeli, M. (2018). Knowledge sharing behaviour within organisations; A diary-based study of unplanned meetings between researchers. *Knowledge Management Research & Practice*, 16(3), 1-13.
- Ardito, L., & Petruzzelli, A. M. (2017). Breadth of external knowledge sourcing and product innovation: The moderating role of strategic human resource practices. *European Management Journal*, 35(2), 261–272.
- Ayodele, T. O., Oladokun, T. T., & Gbadegsin, J. T. (2016). Factors influencing academic performance of real estate students in Nigeria. *Property Management*, 34(5), 396-414.
- Calantone, R., Cavusgil, T. S., & Zhao, Y. (2002). Learning orientation, firm innovation capability, and firm performance. *Industrial Marketing Management*, 31(6), 515-524.
- Denicolai, S., Ramirez, M., & Tidd, J. (2016). Overcoming the false dichotomy between internal R&D and external knowledge acquisition: Absorptive capacity dynamics over time. *Technological Forecasting and Social Change*, 104(1), 57-65.
- Eshima, Y., & Anderson, B. S. (2017). Firm growth, adaptive capability, and entrepreneurial orientation. *Strategic Management Journal*, 38, 770-779.
- Gyemang, M., & Emeagwali, O. (2020). The roles of dynamic capabilities, innovation, organizational agility and knowledge management on competitive performance in telecommunication industry. *Management Science Letters*, 10(7), 1533-1542.
- Hana, U. (2013) Competitive advantage achievement through innovation and knowledge. *Journal of Competitiveness*, 5, 82-96.
- Hill, C. W. L., & Jones, G. R. (1998). *Strategic Management: An Integrated Approach*. New York: Houghton Mifflin Company.
- Hormiga, E., Saá-Pérez, P., Díaz-Díaz, N. L., Ballesteros-Rodríguez, J. L., & Aguiar-Díaz, I. (2016). The influence of entrepreneurial orientation on the performance of academic research groups: the mediating role of knowledge sharing. *The Journal of Technology Transfer*, 42, 10-32.
- Katalyst. (n.d.). ธุรกิจสตาร์ทอัพจะเดินต่ออย่างไรหลัง COVID-19. สืบค้นจาก <https://katalyst.kasikornbank.com/th/blog/Pages/whats-next-for-startup-after-covid.html>.

- McKee, D. O., Varadarajan, P. R., & Pride, W. M. (1989). Strategic adaptability and Firm performance: a market contingent perspective. *Journal of Marketing*, 53, 21-35.
- Rhee, J., Park, T., & Lee, D. H. (2010). Drivers of innovativeness and performance for innovative SMEs in South Korea: Mediation of learn in orientation. *Technovation*, 30(1), 65-75.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. (2016). *Management* (13th ed.). Harlow: Pearson Education Limited.
- Shahzad, K., Zia, S. A., Syed, A. R., & Bajwa, S. U. (2013). Role of organizational vision and adaptability in knowledge Management. *Problems and Perspectives in Management*, 11(2), 24-34.
- Tsai, K.-H., & Yang, S.-Y. (2013). Firm innovativeness and business performance: The joint moderating effects of market turbulence and competition. *Industrial Marketing Management*, 42(8), 1279–1294.
- Tutar, H., Nart, S., & Bingöl, D. (2015). The effects of strategic orientations on innovation capabilities and market performance: The case of ASEM. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 207, 709-719.
- Yusof, N.A., & Abu-Jarad, I. Y. (2011). The Organizational Innovativeness of Public Listed Housing Developers. *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 5(2), 200-204.
- Zaleśna, A. (2015). The impact of the process of adaptation and knowledge sharing on the assessment of suitability of a new employee in the company. Case studies. *Torun Business Review*, 14(1), 67-80.